

Programrapport

Programmets namn: Ämneslärarutbildning för grundskolans årskurs 7–9: svenska och engelska	Ladokkod: LASEN
Antal högskolepoäng: 240	Årskull 2021H
Programansvarig: Catrine Brödje	

Enligt Riktlinjer för löpande utvärdering av kurser och utbildningsprogram vid Högskolan i Borås (Dnr 589–17) ska programrapporten utgå ifrån följande aspekter:

- 1) Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet
- 2) Sambanden mellan programmets kurser samt mellan examensmål, lärandemål undervisningsformer och examinationer
- 3) Forskningsanknytning i programmet
- 4) Programmets resurser och hur dessa har använts
- 5) Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Kommentarer gällande studentutvärdering, termin 8

Från årskull 2021H var åtta studenter registrerade i utbildningens tre sista terminer. Alla åtta studenter tog examen inom ordinarie tidsram. Eftersom det fanns så få studenter i utbildningens sista terminer valde programansvarig, som också var kursansvarig för flera av kurserna under de tre sista terminerna, att löpande ha utvärderande samtal om utbildningen. Studenterna uppskattade denna form av utvärdering och de var också medvetna om att ämneslärarprogrammet kommer att avvecklas, vilket kan ha bidragit till låg motivation att svara på en enkät. Deras möjlighet att påverka utbildningens utformning var under rådande omständigheter begränsade.

Övrigt underlag för programrapporten:

- Kursrapporter för aktuell studentkull. Svarsfrekvensen har varierat mellan de olika kurserna i programmet, men kursrapporterna har ändå bidragit med relevant information.
- När det gäller studentgruppens genomströmning har uppgifter hämtats från Ladok och registreringar i kurser.
- Tidigare programrapporter.

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Studenter vid Högskolan i Borås har möjlighet att engagera sig i programråd och andra övergripande organ där studentkåren har formell representation. Det har dock ibland varit svårt för studentkåren att fylla platserna.

Alla studenter vid Högskolan i Borås har genom kursvärderingar möjlighet att vara delaktiga i och påverka utbildningen. Kursvärderingarna genomförs i slutet av samtliga kurser och i kurser om 15 hp eller mer ska även en mittkursvärdering genomföras. Formerna för denna varierar, medan kursvärderingen i slutet av kursen genomförs anonymt genom en digital enkät som i första hand distribueras via aktuell lärplattform. Svarsfrekvensen på enkäten varierar och flera kursansvariga upplever en svårighet i att få studenter att besvara den. Studenternas kursvärderingar sammanvägs med kurslagets värdering och utmynnar i en kursrapport som ska tillgängliggöras för studenter i aktuell kull samt för kommande kull i digital form.

Möjligheterna till direkt kommunikation med lärare betonas ofta av ämneslärarprogrammets studenter enligt tidigare programrapporter och även av denna studentkull. Att programmet har relativt få studenter kan säkerligen bidra till detta, liksom att många lärare ansvarar för kursmoment i flera av programmets kurser. Under de två senaste läsåren har de programansvariga anordnat kväll- och lunchträffar, vilka har möjliggjort informella samtal mellan programansvariga, lärare och studenter.

Sambanden mellan programmets kurser samt mellan examensmål, lärandemål, undervisningsformer och examinationer

Den aktuella studentkullen är den första som har läst den nya ämneslärarutbildningen som ersätter den tidigare treämnesutbildningen. Den nya utbildningen består av två program, där studenterna läser antingen svenska och svenska som andraspråk eller svenska och engelska. Utbildningen är en termin kortare. Studenterna i den aktuella studentkullen har alla valt att läsa svenska och engelska.

Den nya utbildningen omfattar en utbildningsvetenskaplig kärna om 75 hp, inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU), samt ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 165 hp inklusive 15 hp ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning i för studenten relevant verksamhet. Några av de förändringar som genomförts i den nya utbildningen är:

- I stället för att under den andra terminen möta den första inriktningskursen, som ges i ämnet svenska, får studenterna redan under senare delen av den första terminen läsa den första kursen i svenska, motsvarande 15 hp.
- I den gamla ämneslärarutbildningen skulle studenterna skriva det första examensarbetet med utgångspunkt i kvantitativ metod medan de i det andra examensarbetet kunde välja vilken vetenskaplig metod som de ville utgå ifrån. I det

andra examensarbetet kunde de även välja inom vilket ämne som de ville skriva sitt examensarbete, antingen svenskämnets didaktik, engelskämnets didaktik eller svenska som andraspråksämnets didaktik. I den nya lärarutbildningen skriver studenterna båda examensarbeten i svenskämnets didaktik. I det första sammanställer skriver de en kunskapsöversikt på grundnivå och i det andra examensarbetet, som är på avancerad nivå, utgår studenterna från ett insamlat empiriskt material och valfri/a vetenskaplig/a metod/er.

I utbildningsplanen betonas vikten av integrering mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier. Även i olika sammanhang; t.ex. i programutvecklingsgruppen, kursrapporter, i tidigare programutvärderingar samt framför allt i samtal med studenterna; tas det upp att lärare och studenterna ser fördelar med integrerade ämnes- och ämnesdidaktiska studier. I många moment varvas teoretiska inslag med praktiska övningar, exempelvis workshoppar där studenterna utifrån ett givet innehåll till exempel förväntas planera för olika undervisningsmoment.

I kursvärderingar kan det läsas att studenterna i stort sett har upplevt ämnesstudierna som givande. I samtal med studenterna framkommer det dock att de skulle vilja läsa någon kurs i engelska under senare delen av utbildningen. De sista kurserna i engelska läser de i termin fyra. De skulle även vilja ha fler kursmoment om bedömning och längre VFU-perioder. Gärna ytterligare något VFU-besök vore också bra.

I tidigare programutvärderingar samt i samtal med den aktuella studentgruppen har det framkommit att studenterna inte alltid har upplevt att innehållet i UVK - kurserna är relevant. Fokus på äldre elever saknas, i viss mån saknas progression och flera av kurserna utmynnar i samma slutsatser. Samma kurslitteratur används i flera kurser. Examination i form av flervalsfrågor upplevs inte som utvecklande. De lyfter även fram att kursernas Canvasytor inte alltid är uppdaterade.

När det gäller genomströmning var åtta studenter från den ursprungliga kullen registrerade den sista terminen. Alla åtta studenter tog examen i juni 2025.

Forskningsanknytning i programmet

Forskningsanknytningen i programmet sker på olika sätt. Kurslitteratur samt föreläsningar kopplas till relevant forskning inom de olika områden och ämnen som ingår i programmet. Denna koppling sker både genom att lärare som bedriver egen forskning undervisar i programmet och genom att undervisande lärare knyter an till annan aktuell forskning. I flera av programmets kurser ingår även undervisning om vad forskning är och om hur forskning kan bedrivas, exempelvis genom resonemang om empiriska studiers data, teori och analys. På så sätt bidrar programmet till ett systematiskt och kritiskt förhållningssätt, som studenterna kan använda sig av i sitt blivande yrke som en del av att arbeta på vetenskaplig grund.

Inom UVK-kurserna synliggörs forskningsområden som berör hela skolväsendet. De ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kurserna knyter an till såväl ämnesteoretisk som

ämnesdidaktisk forskning. I olika examinerande moment krävs att studenterna tydligt ska motivera och förankra resonemang i relevant forskning. Därtill krävs att studenterna under programmets gång självständigt söker, läser, analyserar och presenterar vetenskapliga artiklar, främst i de avslutande examensarbetskurserna men även i tidigare kurser.

I kursvärderingarna kan det läsas att studenterna under utbildningens gång har upplevt att de fått ökad kunskap om relevant forskning och beprövad erfarenhet. Det beskrivs även i kursrapporterna att studenterna har upplevt att den presenterade forskningen har varit relevant samt att de fått insikt i och fått reflektera kring hur den tillämpas i verksamhetsutövningen.

Programmets resurser och hur dessa har använts

I slutet av studenternas utbildning har institutionen för pedagogiskt arbete på grund av ekonomiska omständigheter stramat åt resurstilldelningen, men det verkar inte som om studenterna har upplevt att det har påverkat utbildningens kvalitet. I programmet har adjunkter, lektorer och professorer undervisat, vilket kan relateras till vår strävan efter forskningsanknytning. Docenter och professorer har främst undervisat i programmets senare del, t. ex. som handledare och examinator för examensarbeten. Studenterna har därutöver haft tillgång till VFU-handledare under VFU-perioderna. UVK-kurser har samlästs med andra lärarprogram.

Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Baserat på enkätsvaren som redovisas i tidigare programrapporter tycks utbildningen ha förberett studenterna väl för det kommande yrkeslivet. I samtal med aktuell årskull tycks det som om läget inte har förändrats.

Övrigt

Det program, som denna programrapport gäller, avvecklas efter nästa årskull.

Eftersom vi befinner oss i en avveckling av alla ämneslärarprogram är det i denna rapport inte relevant att lyfta fram utvecklingsområden och förslag till förändringar. I tidigare rapporter finns sådana beskrivna.